

Statsforvaltaren i Rogaland
Postboks 59
4001 STAVANGER

Deres ref
2023/1294

Vår ref
23/591-2

Dato
14. mars 2023

Tolkningsuttalelse – saksbehandling ved endringer i kommuneplanens samfunnsdel etter høring

Departementet viser til brev 26. januar 2023.

Statsforvalteren i Rogaland ber her om en tolkningsuttalelse om kommuneplanens samfunnsdel må sendes på ny høring og legges ut til nytt offentlig ettersyn dersom det gjøres endringer som ikke har vært gjenstand for høring. Spørsmålet forutsetter altså at samfunnsdelen allerede har vært på høring, men at det er gjort endringer i forslaget etter dette tidspunktet.

Departementet ikke tar stilling til den konkrete saken om lovlighetskontroll som er bakgrunnen for henvendelsen hit, men besvarer kun spørsmålet på generelt grunnlag.

Departementets vurdering

Det følger av plan- og bygningsloven (pbl.) § 11-14 første ledd at forslag til kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn med en frist på minst seks uker for merknader eller innsigelser. Etter andre ledd første punktum skal det fremgå av saksframlegget blant annet hvordan innkomne uttalelser til planforslaget har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket.

Det følger av pbl. § 11-15 første ledd første punktum at det er kommunestyret som vedtar kommuneplanen. Følgende fremgår av andre punktum:

«Dersom kommunestyret vil treffe vedtak om kommuneplanens arealdel som medfører en bruk av arealer som ikke har vært gjenstand for høring under planbehandlingen, må de deler av planen som ønskes endret, tas opp til ny behandling.»

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling

Saksbehandler
Thea Jåtog
Trygstad
22 24 70 55

Etter ordlyden gjelder bestemmelsen kun for arealdelen. Spørsmålet er om pbl. § 11-15 første ledd andre punktum også gjelder for kommuneplanens samfunnsdel.

I Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) punkt 6.11 er pbl. § 11-15 første ledd kommentert slik:

«Bestemmelsens første ledd angir at kommunestyret selv skal vedta kommuneplanen. Dette vedtaket kan ikke delegeres. Dersom kommunestyret vil gjøre endringer i planen som ikke har vært på høring eller offentlig ettersyn, må disse endringene tas opp til ny behandling. Kommunestyret må da sende saken i retur til administrasjonen, som forbereder en ny sak. Dersom endringene er av en slik karakter at de faller inn under reglene i § 4-1 om planprogram, skal det utarbeides et slikt program, jf. § 11-13. Forslaget sendes deretter på ny høring og offentlig ettersyn av de endringene kommunestyret ønsker å gjøre, jf. § 11-14. Planendringen sendes så for behandling i kommunestyret, jf. § 11-15. Bakgrunnen for bestemmelsen er å sikre at alle deler av kommuneplanen har vært gjenstand for nødvendig formell planprosess og at virkningene av planen er tilfredsstillende vurdert.»

Forarbeidene har her en annen begrepsbruk enn lovens ordlyd. Proposisjonen begrenser seg ikke til kommuneplanens arealdel, men omtaler kommuneplanen generelt. Isolert sett kan dette synes som en utvidende tolkning av ordlyden, men formuleringen må ses i sammenheng med øvrige bestemmelsen i loven.

Pbl. § 11-2 gjelder kommuneplanens samfunnsdel. Det følger av bestemmelsens siste ledd at «[f]or utarbeiding og vedtak av kommuneplanens samfunnsdel gjelder §§ 11-12 til 11-15». Videre følger det av pbl. § 11-4 første ledd at bestemmelsene om «behandling av kommuneplan, jf. §§ 11-12 til 11-15» også gjelder ved revisjon av samfunnsdelen. Selv om § 11-15 første ledd andre punktum etter sin ordlyd kun synes å gjelde for arealdelen, innebærer henvisningene i § 11-2 siste ledd og § 11-4 første ledd at bestemmelsen også får anvendelse for samfunnsdelen.

Neste spørsmål blir da hva det innebærer at pbl. § 11-15 første ledd andre punktum gjelder for kommuneplanens samfunnsdel.

Etter ordlyden skal altså planen «tas opp til ny behandling» dersom kommunestyret vil treffe vedtak «som medfører en bruk av arealer som ikke har vært gjenstand for høring under planbehandlingen». Samfunnsdelen åpner ikke på samme måte som arealdelen for «bruk av arealer». Denne delen av bestemmelsen kan derfor ikke legges til grunn etter sin ordlyd for samfunnsdelen. Det sentral vil være om det etter høring og offentlig ettersyn er gjort endringer i forslaget til samfunnsdel som gjør at forslaget bør behandles på nytt for å sikre at «alle deler av kommuneplanen har vært gjenstand for nødvendig formell planprosess og at virkningene av planen er tilfredsstillende vurdert», jf. Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) pkt. 6.11. Det må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle om forslaget krever ny behandling. I denne vurderingen vil det kunne være relevant at samfunnsdelen, som skal ta stilling til langsiktige

mål utfordringer, mål og strategier, ikke gjelder rettigheter eller plikter for private personer på samme måte som arealdelen. Det er derfor i utgangspunktet et noe større rom for å gjøre endringer etter høring av samfunnsdelen sammenlignet med arealdelen.

Med hilsen

Pål A. Frostad Lorentzen (e.f.)
avdelingsdirektør

Thea Jåtog Trygstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer